

Meest gestelde vragen ViA

Versie 17, 4 februari 2022

Inhoudsopgave

1.	Wat is ViA?.....	6
1.1.	Wat gaat er veranderen?.....	6
1.2.	Wat is de Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder)?.....	6
1.3.	Hoe bewijzen opdrachtnemers dat ze aan de gestelde eis (minimale trede) voldoen?.....	6
1.4.	Wat is het verschil tussen de verschillende bewijsvormen?.....	6
2.	Wie passen ViA toe?.....	7
2.1.	Welke opdrachtgevers hanteren ViA per 1 januari 2022?.....	7
2.2.	Geldt ViA alleen bij opdrachtgevers die de GCVB hebben ondertekend of ook voor opdrachtgevers die de GCVB hebben onderschreven?.....	7
2.3.	Heb je de Safety Culture Ladder op dit moment alleen nodig als je opdrachten doet voor ondertekenaars van de Governance Code?.....	7
2.4.	Wanneer hanteert ProRail de erkenningsregeling en wanneer geldt ViA ?.....	7
3.	Waarom ViA?.....	8
3.1.	Wat is de aanleiding?.....	8
3.2.	Waarom juist deze maatregel?.....	8
3.3.	Is er in de sector voldoende draagvlak voor deze maatregel?.....	8
3.4.	Raakt certificering kleine bedrijven niet te zwaar?.....	8
4.	Voor wie geldt ViA?.....	9
4.1.	Wordt ViA breed ingevoerd?.....	9
4.2.	Mijn bedrijf levert alleen materialen. Moet ik mij ook laten kwalificeren?.....	9
4.3.	Mijn bedrijf levert alleen adviesdiensten. Moet ik mij ook laten kwalificeren?.....	9
4.4.	Is ViA van toepassing voor adviesbureaus die weinig op de bouwplaats komen?.....	9
4.5.	Geldt ViA ook voor loonwerkers en kraanbedrijven?.....	9
4.6.	Moeten aanbieders van personele capaciteit aan extra eisen voldoen?.....	9
4.7.	Wij laten montage uitvoeren door derden. Moet ik dan zelf ook gecertificeerd zijn?.....	10
4.8.	Als afvaldienstverlener komen we op bouwlocaties om een container te plaatsen en weer op te halen. Is ViA op ons van toepassing?.....	10
5.	Kun je ViA toepassen bij een combinatie van bedrijven, een deel van een bedrijf of een project?.....	11
5.1.	Wij maken deel uit van een groep bedrijven. Kan certificering op groepsniveau plaatsvinden of moet iedere entiteit binnen de groep dat voor zich doen?.....	11

5.2.	Hoe bewijst een consortium zich met de Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder)?	11
5.3.	Als in een consortium meerdere bedrijven zitten met een certificaat moet je dan als consortium ook nog een certificaat halen?	11
5.4.	Wat houdt projectcertificering in?	11
5.5.	Wat houdt bedrijfscertificering in?.....	11
5.6.	Kan je een gedeelte van het bedrijf laten certificeren of moet het hele bedrijf betrokken zijn? En kan je eerst een deel laten certificeren en later het hele bedrijf?.....	12
6.	ZZP-ers en bedrijven met minder dan 5 medewerkers.....	13
6.1.	Moeten ZZP-ers zich bewijzen? Zo niet, hoe worden zij in het geheel meegenomen?.....	13
6.2.	Wij hebben als Nederlands bedrijf < 5 medewerkers opdracht voor een project met hoog risicoprofiel en laten montage doen door buitenlands bedrijf > 5 medewerkers. Dient dat bedrijf dan gecertificeerd te zijn?	13
6.3.	Wij werken niet zelf op de bouw en ook onze onderaannemer heeft geen personeel en laat het werk doen door ZZP-ers. Wat betekent dit voor de toepassing van ViA?.....	13
6.4.	Waarom krijg je geen vrijstelling als je met minder dan 5 medewerkers op een bouwplaats bent als grotere organisatie?.....	13
7.	De risicomatrix: contractwaarde	14
7.1.	Gedurende het werk blijkt de waarde van je werk verhoogd te zijn, boven de norm. Hoe ga je hiermee om?	14
7.2.	Wat als je inzet op een Approved Self Assessment (ASA) omdat je rekende op opdrachten < 1 miljoen en er komt een grotere opdracht langs?.....	14
7.3.	Kan een opdrachtgever afwijken van de ondergrens van 100K, dus certificering eisen terwijl de contractwaarde lager dan 100K is?	14
7.4.	Is de contractwaarde cumulatief of per contract?.....	14
7.5.	De hoofdaannemer beschouwt ons als ketenpartner. Mogen wij bij onze onderaannemers dan toch uitgaan van de contractwaarde per project?.....	14
8.	De risicomatrix: impactklasse.....	15
8.1.	Welke impactklasse geldt zodra 90% van de werkzaamheden onder impactklasse 'laag' vallen en sporadisch (dus niet hoofdactiviteit) in midden of hoog?.....	15
8.2.	In welke impactklasse vallen puiconstructies met deuren en beglazing?.....	15
8.3.	Valt installatietechniek altijd in impactklasse laag?	15
8.4.	Welke impactklasse geldt voor sanering van licht verontreinigde grond?	15
9.	ViA in relatie tot VCA.....	16

9.1.	Mijn bedrijf is al gecertificeerd voor VCA/ISO45001/OHSAS18001, waarom moet ik dan ook nog aan extra eisen voldoen?.....	16
9.2.	Kan de veiligheidssladder tegelijk met VCA geauditeerd worden?	16
9.3.	Is het hebben van een VCA systeem een voordeel?	16
10.	De webtool, de SAQ vragenlijsten en het auditproces	17
10.1.	De werkvloer binnen ons bedrijf heeft moeite met delen van de vragenlijst voor een self-assessment. Hoe moeten we daarmee omgaan?	17
10.2.	Is de webtool van NEN verplicht?	17
10.3.	Hoeveel mensen dienen de digitale vragenlijst in te vullen?	17
10.4.	Hoeveel medewerkers worden er bij een audit geïnterviewd?	17
10.5.	Hoe lang doen de meeste bedrijven gemiddeld over het traject?	17
10.6.	Aan welke eisen moet een GAP analyse en PVA (actieplan) na de SAQ voldoen?	17
10.7.	Hoe om te gaan met de eis: "De directie informeert regelmatig de branche"?	18
10.8.	Heb je voor de SCL een soort kwaliteitssysteem/ handboek nodig?.....	18
10.9.	Hoe weet je bij een Approved Self Assessment (ASA) of trede 2 is behaald?.....	18
10.10.	Hoe kun je bij eis trede 2 een GAP-analyse doen met de SAQ Compact als de score daarmee niet lager dan trede 2 kan zijn? Er is dan toch geen GAP?	18
10.11.	Mogen onderaannemers die met een ASA de webtool NEN via ons gebruiken, zodat wij die vragenlijsten uitsturen (met hun akkoord etc. uiteraard)?.....	18
10.12.	Hoe weet je vooraf of je trede 2 gaat halen? Krijg je ook mee wat je moet aanpakken voor trede 3? Een audit op gedrag klinkt subjectief.	18
10.13.	Wij hebben een audit traject afgesproken met eerste 2 jaar trede 2 en 3e jaar trede 3. Moeten we dan 3x een 100% audit laten houden?	19
10.14.	Als ik in jaar 1 trede 3 behaal, kan ik dan tussentijds in jaar 2 of jaar 3 teruggaan op trede 2?	19
11.	Overige vragen.....	20
11.1.	Hoe ziet de planning van implementatie eruit?.....	20
11.2.	Waarom volgt de GCVB niet de termijnen van de auditcyclus á 3 jaar, maar verwachten ze na 2 jaar al een trede hoger?	20
11.3.	Wanneer in het proces vindt de controle op ViA plaats?	20
11.4.	Kunnen op eis trede 2 aanvullende eisen worden gesteld aan veilig gedrag?.....	20
11.5.	Is dit certificaat erkend in de EU?	21

11.6.	Heb je in aanbestedingen meer voordelen als je gecertificeerd bent dan als je bijvoorbeeld alleen een Approved Self Assessment hebt?.....	21
11.7.	Waar vind ik een overzicht van gekwalificeerde bedrijven?	21
11.8.	Waar vind ik de lijst met bedrijven die certificeren? Zijn er uniforme tarieven?.....	21

1. Wat is ViA?

1.1. Wat gaat er veranderen?

De ondertekenaars van de Governance Code nemen vanaf 1 januari 2022 veiligheidsbewustzijn als verplichting op in aanbestedingen of contracten. In eerste instantie moeten opdrachtnemers en onderaannemers aantonen dat zij minimaal trede 2 op de NEN Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder) behaald hebben en dat zij aan alle contractuele veiligheidsvoorschriften voldoen.

1.2. Wat is de Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder)?

De Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder, [NEN, 2018](#)) is een schaal van vijf treden, waarmee veiligheidsbewustzijn van organisaties gecategoriseerd kan worden van trede 1 (pathologisch) tot trede 5 (vooruitstrevend). Het geeft aan in welke ontwikkelfase een organisatie zich bevindt.

1.3. Hoe bewijzen opdrachtnemers dat ze aan de gestelde eis (minimale trede) voldoen?

Afhankelijk van het risicoprofiel (zie risicomatrix in de factsheet ViA) kunnen bedrijven volstaan met een self-assessment (dit leidt tot een Approved Self Assessment), een SCL Light audit (voorheen ervaringsaudit, dit leidt tot een SCL Light statement) of certificering (dit leidt tot een SCL certificaat).

Indien de vanuit ViA gestelde eis in de contractvoorwaarden is opgenomen, moet de opdrachtnemer binnen 3 maanden na de start van de uitvoering aantonen dat hij aan alle eisen voldoet (door het overleggen van bovenstaande bewijzen op organisatie- of op projectniveau).

1.4. Wat is het verschil tussen de verschillende bewijsvormen?

Er zijn drie soorten bewijsvormen (producten van de Veiligheidsladder), ieder is drie jaar geldig: ¹

SCL	SCL (voorheen: 'Veilig Bewust Certificaat'). Hierbij wordt in jaar 1 een volledige audit gehouden en in jaar 2 en jaar 3 een 40% audit (SCL Light audit, voorheen ervaringsaudit). Op het certificaat is de scope beschreven en de trede vermeld.
SCL Light	SCL Light (voorheen: Statement Ervaringsaudit of SAQ+). Hierbij wordt in jaar 1 een 40% audit (SCL Light audit, voorheen ervaringsaudit) gehouden en wordt in jaar 2 en jaar 3 een check gedaan op het actieplan. Op het statement is de scope beschreven en een trede-indicatie vermeld.
Approved Self Assessment	Approved Self Assessment (ASA, voorheen: Statement SAQ). Hierbij voert de organisatie een zelfevaluatie van haar veiligheidscultuur uit aan de hand van een online Self Assessment Questionnaire. Tevens voert de organisatie een gap-analyse uit en stelt zij een actieplan op. Een certificerende instelling controleert of de zelfevaluatie op de juiste wijze uitgevoerd is en of de GAP analyse en het actieplan op de goede manier opgesteld zijn. Als dit het geval is wordt een verklaring afgegeven zonder trede indicatie. ViA waardeert deze verklaring als een trede 2 indicatie omdat de organisatie laat zien dat zij de goede acties neemt om met veiligheid aan de slag te gaan. De geldigheid van een ASA is drie jaar, met een check op het actieplan door een LCI in jaar 2 en jaar 3.

¹ Binnen de Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder) kan ook voor het product SCL Original worden gekozen. Deze vorm wordt binnen ViA niet toegepast. ProRail hanteert deze vorm wel bij rail-gebonden activiteiten.

2. Wie passen ViA toe?

2.1. Welke opdrachtgevers hanteren ViA per 1 januari 2022?

De ondertekenaars van de Governance Code hanteren ViA vanaf 1 januari 2022 bij aanbestedingen, inkoop en (onder)aanneming. Partijen die de Governance Code niet hebben ondertekend zijn vrij om ook ViA toe te passen. Medeondertekenaar ProRail hanteert de Veiligheidsladder al langer binnen de erkenningsregeling en als ambitieniveau in de gunning. Voor rail-gebonden activiteiten blijft die werkwijze van toepassing, voor andere activiteiten zal ViA gelden.

2.2. Geldt ViA alleen bij opdrachtgevers die de GCVB hebben ondertekend of ook voor opdrachtgevers die de GCVB hebben onderschreven?

Het besluit om ViA per 1 januari 2022 toe te passen is alleen genomen door de ondertekenaars. Onderschrijvers kunnen ViA ook toepassen en worden daartoe gestimuleerd, bijvoorbeeld omdat ze werken voor de ondertekenaars of vrijwillig. Dat kan ook voor derden gelden. Er is bijvoorbeeld belangstelling voor ViA getoond door enkele gemeenten en waterschappen, zodat de kans aanwezig is dat andere opdrachtgevers volgen. Zoals in paragraaf 1.1 van de Handreiking ViA aangegeven is daarbij uitgangspunt dat organisaties die kwalificatie op de Veiligheidsladder vragen aan opdrachtnemers dit ook (integraal) op zichzelf toepassen, dus opdrachtgevers laten zichzelf ook (eerst) certificeren.

2.3. Heb je de Safety Culture Ladder op dit moment alleen nodig als je opdrachten doet voor ondertekenaars van de Governance Code?

De ondertekenaars van de Governance gaan dit eisen vanaf 1 januari 2022, maar u moet er ook rekening mee houden dat u mogelijk indirect voor een van hen gaat werken als onderaannemer en ook dan heeft u met de Safety Culture Ladder te maken. Daarnaast geldt dat ProRail al langer de Safety Culture Ladder toepast voor railgebonden werkzaamheden en ook Tennet hanteert de Safety Culture Ladder al langer. Daarnaast tonen steeds meer partijen (met name publieke opdrachtgevers zoals de waterschappen en enkele gemeenten en provincies) belangstelling voor de Safety Culture Ladder en mogelijk gaan ook die op een later moment de Safety Culture Ladder toepassen, al dan niet op dezelfde wijze als de ondertekenaars van de Governance gaan doen.

2.4. Wanneer hanteert ProRail de erkenningsregeling en wanneer geldt ViA ?

In het algemeen hanteert ProRail bij rail-gebonden projecten de erkenningsregeling en de Veiligheidsladder als ambitieniveau in de gunning. Dit wordt aangeduid als 'erkend werk'. Voor werkzaamheden die de erkende sporaannemer aan onderaannemers uitbesteedt geldt hetzelfde regime van de erkenningsregeling.

ProRail hanteert vanaf 1 januari 2022 ViA in aanbestedingen van niet-erkend werk. Daarbij wordt de SCL als contracteis opgenomen. Dit gaat in twee stappen: vanaf 1 januari 2022 wordt minimaal trede 2 vereist, vanaf 1 januari 2024 is dat minimaal trede 3.

Zie ook: www.prorail.nl/samenwerken/leveranciers/regelingen/veiligheidsladder.

3. Waarom ViA?

3.1. Wat is de aanleiding?

Ondanks veelomvattende stelsels van wet- en regelgeving, sectorafspraken en instrumenten om de veiligheid in de bouw te vergroten, vinden er in de sector nog te veel ongevallen plaats. Uit onderzoek van de Inspectie SZW blijkt dat een betere veiligheidscultuur uiteindelijk leidt tot minder ongevallen op de bouwplaats.

Ondertekenaars van de Governance Code Veiligheid in de Bouw ([GC-Veiligheid, 2018](#)) hebben de handen ineengeslagen om gezamenlijk het veiligheidsniveau in de sector verder te verhogen. Een van de initiatieven uit de GCVB is het ontwikkelen van een aanpak om veiligheidsgedrag als eis mee te laten wegen als selectiecriteria in aanbestedingen of als contracteis.

3.2. Waarom juist deze maatregel?

De Governance Code gaat uit van het principe dat er genoeg regels en instrumenten beschikbaar zijn voor veilig werken. Als ondertekenaars van de Governance Code zien we dat de veiligheidscultuur binnen een organisatie (houding en gedrag) een belangrijke factor is bij het voorkomen van ongevallen door toepassing van regels en instrumenten. Door toepassing van de Veiligheidsladder komen de verbeterpunten op verschillende cultuuraspecten in beeld en werkt een organisatie aan versterking van het veiligheidsbewustzijn.

De veiligheidsladder (Safety Culture Ladder) is een bestaande systematiek, die zich bewezen heeft in meerdere sectoren (bijv. petrochemie zoals Shell en ProRail: [Hearts&Minds, 2018](#)). Door veiligheidsgedrag een vereiste te maken voor iedereen ontstaat een level playing field waarin een sterke veiligheidscultuur wordt beloond.

3.3. Is er in de sector voldoende draagvlak voor deze maatregel?

Deze maatregel is tot stand gekomen vanuit de Governance Code Veiligheid in de Bouw: een gezamenlijk initiatief van opdrachtgevers en opdrachtnemers in de bouwsector. Aanvullend zijn gesprekken gevoerd met tien brancheorganisaties en dertien –voornamelijk MKB- bedrijven. Daarmee heeft een dwarsdoorsnede van de sector inspraak gehad op deze maatregel. In zijn huidige vorm wordt deze maatregel dus breed gedragen.

3.4. Raakt certificering kleine bedrijven niet te zwaar?

Er zijn drie risiconiveaus: laag, middel en hoog. Een bedrijf in het groenonderhoud zal laag scoren qua risicoprofiel. Houd je je bezig met utiliteit in laagbouw? Dan val je waarschijnlijk in het middensegment. En werk je veel op hoogte, dan heb je waarschijnlijk te maken met een hoog risicoprofiel. Op die manier hebben we alle soorten werkzaamheden ingedeeld op basis van hun specifieke risicoprofiel. Verder wordt er gekeken naar de contractomvang. Bij een contract van honderdduizend euro is er sprake van een ander risiconiveau dan bij een contract van 5 miljoen. Afhankelijk van het ontstane profiel kunnen bedrijven volstaan met een self-assessment (dit leidt tot een Approved Self Assessment), een SCL Light audit (voorheen ervaringsaudit, dit leidt tot een SCL Light statement) of certificering (dit leidt tot een SCL certificaat). Daarbij geldt dat de omvang (en daarmee de kosten) van een audit afhankelijk zijn van de bedrijfsomvang. Tenslotte zijn bedrijven met minder dan 5 medewerkers vrijgesteld en is er ook een vrijstelling als de contractwaarde minder dan 100.000 euro is. Zo doen we recht aan het reële risiconiveau en voorkomen we dat vooral kleinere partijen disproportioneel op kosten worden gejaagd.

4. Voor wie geldt ViA?

4.1. Wordt ViA bouwbreed ingevoerd?

De ondertekenaars van de GCVB zullen ViA vanaf 1 januari 2022 in zowel de GWW (infra) als de B&U (bouw en utiliteit) sector toepassen.

4.2. Mijn bedrijf levert alleen materialen. Moet ik mij ook laten kwalificeren?

Paragraaf 2.5 van de Handreiking ViA geeft hierop het antwoord en in versie 2.2 is dit nader uitgewerkt, mede naar aanleiding van vragen die in webinars zijn gesteld.

4.3. Mijn bedrijf levert alleen adviesdiensten. Moet ik mij ook laten kwalificeren?

Voor leveranciers van advies- en ingenieursdiensten geldt dat deze diensten van grote invloed kunnen zijn op de veiligheid tijdens de bouw, in het onderhoud en in het gebruik. Denk bijvoorbeeld aan ontwerpkeuzes. Veiligheidsbewustzijn en –gedrag van leveranciers van deze diensten is dus net zo belangrijk als bij uitvoerende partijen. Voor leveranciers van materialen (zie voorgaande vraag) geldt dat niet of in veel mindere mate. Er is dus een verschil tussen leveranciers van ingenieursdiensten en van materialen: de eerste hebben veel invloed op de veiligheid in de bouw (en moeten dus aan ViA voldoen) en de laatste hebben daarop weinig invloed (en worden dus vrijgesteld van ViA). Niet uitgesloten is dat sommige soorten advies- en ingenieursdiensten een verwaarloosbare invloed hebben op de veiligheid, wat reden kan zijn voor een vrijstelling. Indien u van mening bent dat dit voor uw adviesdiensten geldt, leg dit dan gemotiveerd voor aan uw opdrachtgever, zodat u mogelijk alsnog wordt vrijgesteld. Naar aanleiding van vragen die in webinars zijn gesteld zijn in paragraaf 2.6 van de Handreiking in versie 2.2 nadere aanwijzingen gegeven.

4.4. Is ViA van toepassing voor adviesbureaus die weinig op de bouwplaats komen?

Ja, ViA geldt ook voor architecten- en ingenieursdiensten, omdat ontwerpkeuzes en adviezen van grote invloed kunnen zijn op de veiligheid tijdens de uitvoering en het toekomstige gebruik en beheer. Dit geldt niet voor al deze diensten in dezelfde mate, vandaar dat in de Handreiking ViA voorbeelden zijn opgenomen van diensten die wel en die niet onder ViA vallen (zie par. 2.6 van de Handreiking ViA welke in versie 2.2 is aangevuld).

4.5. Geldt ViA ook voor loonwerkers en kraanbedrijven?

Ja. De veiligheidsrisico's en het belang van veiligheidsbewustzijn zijn bij inhuur van bemenst materieel, zoals loonwerkers en kraanbedrijven, vergelijkbaar met dat van bedrijven die bijvoorbeeld grondmachines, hijskranen, heistellingen en asfalt transporteren.

4.6. Moeten aanbieders van personele capaciteit aan extra eisen voldoen?

Aanbieders van personele capaciteit (detachering, inhuur van medewerkers, uitzendbureaus) zijn vrijgesteld. Uitgangspunt is dat deze medewerkers worden meegenomen in de audit van het bedrijf dat hen inhuurt. Deze aantallen worden dan ook meegenomen bij het bepalen van de omvang van de audit. Hierbij wordt aangenomen dat de dagelijkse aansturing van deze mensen (ook op veiligheid) de verantwoordelijkheid is van het bedrijf dat hen inhuurt.

4.7. Wij laten montage uitvoeren door derden. Moet ik dan zelf ook gecertificeerd zijn? Omdat in de opdracht die u ontvangt de montage is inbegrepen, bent u daarvoor verantwoordelijk. Bij het onder-uitbesteden is het uitgangspunt dat u die werkzaamheden nog steeds aanstuurt en daarbij ook let op veiligheid. Als je de montage zelf uitbesteedt dan dien je daarom ook te voldoen aan ViA. Maatgevend voor uw eigen bedrijf is namelijk de contractwaarde en de aard van het werk volgens het contract dat u met uw opdrachtgever sluit, los van de vraag welk deel u daarvan weer uitbesteedt. De partners die de montage uitvoeren dienen ook aan ViA te voldoen, maar zijn vrijgesteld als de contractwaarde lager is dan €100.000 of als het bedrijf minder dan 5 personen telt.

4.8. Als afvaldienstverlener komen we op bouwlocaties om een container te plaatsen en weer op te halen. Is ViA op ons van toepassing?

Uit par. 2.5 van de Handreiking ViA (pagina 9) kan worden afgeleid dat uw bedrijf niet gekwalificeerd hoeft te zijn mits u zich onder begeleiding van de hoofdaannemer over de bouwplaats beweegt.

5. Kun je ViA toepassen bij een combinatie van bedrijven, een deel van een bedrijf of een project?

5.1. Wij maken deel uit van een groep bedrijven. Kan certificering op groepsniveau plaatsvinden of moet iedere entiteit binnen de groep dat voor zich doen?

Hier ben je vrij in. Op elk certificaat staat wat precies de scope is. Dat kan een heel concern zijn, maar dat kan ook een specifiek bedrijfsonderdeel of een vestiging zijn. De bedrijven vallend onder het concern en vallend binnen de scope worden genoemd op de bijlage van het certificaat.

5.2. Hoe bewijst een consortium zich met de Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder)?

Als een opdracht wordt ingeschreven/uitgevoerd door een combinatie van partijen, een consortium, dan is de trede van alle partners relevant. De trede van de consortiumspartner van het laagste niveau geldt voor het consortium als geheel.

5.3. Als in een consortium meerdere bedrijven zitten met een certificaat moet je dan als consortium ook nog een certificaat halen?

Als alle deelnemende partijen binnen een samenwerkingsverband gekwalificeerd zijn voor ViA dan is dat voldoende. Overigens geldt dat als de deelnemers op verschillende treden gekwalificeerd zijn, dat dan voor het geheel de trede van de laagst scorende deelnemer geldt. Wanneer niet alle partijen gekwalificeerd zijn dan is het consortium in principe evenmin gekwalificeerd en voldoet deze dus niet aan de eisen.

5.4. Wat houdt projectcertificering in?

Binnen ViA kan men op twee manieren gebruik maken van projectcertificering (dit geldt ook voor SCL Light en voor een Approved Self Assessment):

- Een samenwerkingsverband van bedrijven (consortium, joint venture, VOF) dat zich als geheel laat certificeren. De samenwerking kan langdurig zijn voor meer projecten maar kan ook eenmalig zijn (vooral geschikt voor grote, complexe projecten). In dit geval is er één projectcertificaat voor het totale project voor alle partijen binnen het samenwerkingsverband.
- Een bedrijf (aannemer of onderaannemer) kiest ervoor om alleen dat deel van de eigen organisatie te laten certificeren dat wordt ingezet op een specifiek project. In de audit worden dan alleen de bij het project betrokken afdelingen beschouwd inclusief coördinatie en sturing. Deze scope staat omschreven op het certificaat dat alleen geldig is voor dit project. In dit geval heeft binnen een project elke aannemer of onderaannemer een eigen certificaat, waarbij de een kan werken met projectcertificaat en de ander met een bedrijfscertificaat.

5.5. Wat houdt bedrijfscertificering in?

Bij bedrijfscertificering laat een bedrijf zich als geheel of gedeeltelijk certificeren (dit geldt ook voor SCL Light en voor een Approved Self Assessment). Het certificaat is drie jaar geldig en kan binnen die termijn worden ingezet bij meerdere projecten waarin ViA wordt geëist, mits die projecten vallen binnen de scope van het certificaat. Bij gedeeltelijk certificeren kan het gaan om een divisie of business unit of een vestiging. Het kan ook gaan om een specifieke activiteit, bijvoorbeeld een aannemer die ook woningen bouwt die zich alleen laat certificeren voor utiliteitsbouw, of een timmerfabriek die alleen het deel van het bedrijf laat certificeren dat betrokken is bij de montage in het werk.

5.6. Kan je een gedeelte van het bedrijf laten certificeren of moet het hele bedrijf betrokken zijn? En kan je eerst een deel laten certificeren en later het hele bedrijf?

Dit is inderdaad mogelijk. Op het certificaat wordt vastgelegd wat de scope is, dus voor welk bedrijfs onderdeel of welke activiteiten het certificaat geldt. Het kan ook gaan om een vestiging of een business unit. Mocht je ingezet worden voor een bepaald werk, dan moet het hiervoor in te zetten bedrijfs onderdeel wel binnen de scope vallen zoals die is vermeld op het certificaat of het statement. Let op dat ook de betrokken ondersteunende bedrijfs onderdelen worden meegenomen, zoals projectleiding, werkvoorbereiding, HR en inclusief het management tot op directieniveau.

5.7. Als mijn opdrachtgever ons bedrijf meeneemt bij een audit voor een projectcertificaat, waarom zouden wij dan een eigen certificaat willen hebben?

Paragraaf 2.5 punt e van de Handreiking ViA geeft aan dat een (onder)aannemer bij projectcertificering ketenpartners kan meenemen in de audit en dat die dan inderdaad geen eigen certificaat hoeven te hebben. Het is aan de (onder)aannemer of hiervan gebruik wordt gemaakt, bijvoorbeeld omdat deze nog geen bedrijfs certificaat heeft en dat om welke reden dan ook (nog) niet wil behalen. In het algemeen zal gelden dat (onder)aannemers voor een bedrijfs certificaat zullen kiezen en dan geen behoefte hebben aan een projectcertificaat. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aannemers die ondertekenaar van de GCVB zijn. Het advies is dus om te kiezen voor een eigen bedrijfs certificaat, zodat u niet afhankelijk bent van de keuze die uw opdrachtgever maakt.

1. ZZP-ers en bedrijven met minder dan 5 medewerkers

1.1. Moeten ZZP-ers zich bewijzen? Zo niet, hoe worden zij in het geheel meegenomen? ZZP-ers en organisaties tot 5 medewerkers zijn vrijgesteld van ViA, zoals er ook een vrijstelling is bij een contractwaarde lager dan 100.000 euro. De methodiek van de Safety Culture Ladder is namelijk niet geschikt voor bedrijven < 5 medewerkers. Dit neemt niet weg dat deze bedrijven en dus ook ZZP-ers wel geacht worden bewust met verbetering van hun veiligheidscultuur bezig te zijn, daar wordt echter geen bewijs van gevraagd. De organisatie die deze ZZP-ers en bedrijfjes inschakelt, wordt geacht toe te zien op veilig gedrag van deze partijen. Het bedrijf dat ZZP'ers inhuurt is verantwoordelijk voor het meenemen hiervan in het veiligheidsbewustzijn. Bij een audit wordt de inzet van ingehuurde ZZP'ers meegenomen.

1.2. Wij hebben als Nederlands bedrijf < 5 medewerkers opdracht voor een project met hoog risicoprofiel en laten montage doen door buitenlands bedrijf > 5 medewerkers. Dient dat bedrijf dan gecertificeerd te zijn?

ViA is ook van toepassing op buitenlandse bedrijven. Is uw bedrijf < 5 medewerkers dan bent u zelf vrijgesteld. Wordt het werk (onder)uitbesteed aan een groter bedrijf dan moet die wel aan ViA voldoen en bepaalt de combinatie impactklasse (in dit geval kennelijk hoog) en contractwaarde of een SCL Light volstaat of dat een SCL certificaat nodig is.

1.3. Wij werken niet zelf op de bouw en ook onze onderaannemer heeft geen personeel en laat het werk doen door ZZP-ers. Wat betekent dit voor de toepassing van ViA?

Bedrijven < 5 medewerkers zijn vrijgesteld en in deze situatie lijkt dat te gelden voor uw bedrijf, uw onderaannemer en alle partijen (ZZP-ers) die deze onderaannemer inschakelt. Wanneer echter sprake is van structurele inzet van derden (inhuur of ZZP-ers) dan is een bedrijf feitelijk groter en is er geen vrijstelling. Zie ook paragraaf 2.5 van de Handreiking ViA. Bij de audit van een bedrijf worden ingehuurde mensen mee in beschouwing genomen.

1.4. Waarom krijg je geen vrijstelling als je met minder dan 5 medewerkers op een bouwplaats bent als grotere organisatie?

De Veiligheidsladder is niet goed toepasbaar op een bedrijf van minder dan 5 medewerkers, maar wel bij een groter bedrijf ongeacht hoe groot het deel is van het bedrijf dat aan de betrokken opdracht werkt. Overigens kan bij een project waarop minder dan 5 medewerkers worden ingezet wel sprake zijn van een vrijstelling om een andere reden, namelijk bij een contractwaarde lager dan €100.000.

2. De risicomatrix: contractwaarde

2.1. Gedurende het werk blijkt de waarde van je werk verhoogd te zijn, boven de norm. Hoe ga je hiermee om?

De situatie bij de initiële aanbesteding/inkoop is maatgevend. In het algemeen telt meerwerk dus niet mee voor de contractwaarde, tenzij het meerwerk groter is dan de initiële opdracht. Indien als gevolg van meerwerk sprake is van een wezenlijke wijziging en de aanbesteding voor het nog niet uitgevoerde deel opnieuw gedaan wordt, dan geldt een nieuw meetmoment om te bepalen welk SCL product nodig is.

2.2. Wat als je inzet op een Approved Self Assessment (ASA) omdat je rekende op opdrachten < 1 miljoen en er komt een grotere opdracht langs?

Valt uw bedrijf onder impactklasse midden, dan is boven 1 miljoen de SCL Light verplicht en kunt u met een ASA niet meedoen. Als de opdrachtgever SCL niet als geschiktheids criterium in de selectie hanteert maar als contracteis, dan kunt u wel meedoen als u binnen 3 maanden na opdracht alsnog een SCL Light behaalt op project- of bedrijfsniveau (zie par. 2.7 van de Handreiking ViA).

2.3. Kan een opdrachtgever afwijken van de ondergrens van 100K, dus certificering eisen terwijl de contractwaarde lager dan 100K is?

Dit is binnen ViA niet toegestaan. Houdt er wel rekening mee dat wanneer uw opdrachtgever u als ketenpartner beschouwt en daarbij voor de contractwaarde uitgaat van de gemiddelde jaaromzet, dat het dan mogelijk is dat elke individuele opdracht een contractwaarde < 100K heeft en de gemiddelde jaaromzet van de afgelopen 3 jaren >100K, zodat u zich toch moet kwalificeren (zie par. 2.7 van de Handreiking ViA).

2.4. Is de contractwaarde cumulatief of per contract?

Werkt u vaker voor een van de ondertekenaars van de GCVB, dan kan het zijn dat deze uw bedrijf als ketenpartner beschouwt en dientengevolge voor de contractwaarde uitgaat van de gemiddelde jaaromzet van de afgelopen 3 jaren (zie par. 2.7 van de Handreiking ViA). Zo niet, dan gaat het om de contractwaarde van de betreffende klus. Vraag eventueel na bij deze opdrachtgever(s) wat voor u geldt.

2.5. De hoofdaannemer beschouwt ons als ketenpartner. Mogen wij bij onze onderaannemers dan toch uitgaan van de contractwaarde per project?

Als uw opdrachtgever uw bedrijf als ketenpartner beschouwt en dus uitgaat van gemiddelde jaaromzet van de afgelopen 3 jaren als contractwaarde, dan staat dit los van hoe uw bedrijf zelf omgaat met onderaannemers. U bent dus vrij om die ook als ketenpartner te beschouwen als u vaak met dezelfde partij werkt of dat u de contractwaarde per project beschouwt. Het is wel van belang die keuze nu al te maken en bekend te maken bij die onderaannemer, zodat die daar tijdig op kan inspelen.

3. De risicomatrix: impactklasse

3.1. Welke impactklasse geldt zodra 90% van de werkzaamheden onder impactklasse 'laag' vallen en sporadisch (dus niet hoofdactiviteit) in midden of hoog?

Zie paragraaf 2.4 van de Handreiking ViA: 'Als meer dan 15% van de werkzaamheden in klasse hoog valt, dan dient voor die opdracht klasse hoog gehanteerd te worden. Als minder dan 15% van de werkzaamheden in de klasse hoog valt en de rest onder een lagere impactklasse, dan mag de lagere klasse gehanteerd worden.' Naar aanleiding van vragen die in webinars zijn gesteld is in versie 2.2 van de Handreiking ViA een aangepast schema van de risicomatrix opgenomen waarin dit is verduidelijkt.

3.2. In welke impactklasse vallen puiconstructies met deuren en beglazing?

Bij de toewijzing van de impactklasse is de aard van de werkzaamheden maatgevend. Wanneer het alleen om in pandige puiconstructies gaat, dan valt dit onder afbouw en geldt impactklasse laag. Gaat het echter om puiconstructies in de gevel dan is de impactklasse van het type bouwwerk maatgevend, dus bijvoorbeeld utiliteitsbouw laag (impactklasse midden) of utiliteitsbouw hoog (impactklasse hoog). De bovengrens voor laagbouw is ruwweg vier verdiepingen (13m). In versie 2.2 van de Handreiking ViA is een aangepast schema van de risicomatrix opgenomen waarin dit is verduidelijkt.

3.3. Valt installatietechniek altijd in impactklasse laag?

Op basis van de Handreiking ViA is dat in het algemeen inderdaad het geval, zie ook het aangepaste schema van de risicomatrix in versie 2.2 van de Handreiking ViA. Slechts in uitzonderlijke en goed uitlegbare gevallen kan hiervan afgeweken worden. Zo zullen bedrijven die bliksembeveiliging of PV-systemen op gebouwen aanbrengen bij laagbouw in impactklasse midden vallen en bij hoogbouw in impactklasse hoog. Informeer bij twijfel bij uw opdrachtgever(s). Wanneer delen van installaties hoog aan een gevel of op het dak worden gemonteerd (denk aan luchtbehandelingskasten en bliksembeveiliging) dan zal dit in veel gevallen minder dan 15% van de opdracht omvatten en dan geldt de regel in par. 2.4 van de Handreiking ViA dat in dit geval voor het geheel nog steeds impactklasse laag geldt.

3.4. Welke impactklasse geldt voor sanering van licht verontreinigde grond?

Er is een CROW-richtlijn met een risicoclassificatie voor verschillende gradaties in bodemverontreiniging en in theorie zou de impactklasse hierop gedifferentieerd kunnen worden. Het werken met dergelijke nuancerings maakt het hanteren van de risicomatrix echter zeer complex. Ook neemt dan het risico toe dat men meer bezig is met het afvinken van een lijstje, terwijl het om veiligheidsbewustzijn gaat. Verder is het aannemelijk dat bedrijven die zich toeleggen op bodemsanering dat in alle risicoklassen van die CROW doen en zich niet toeleggen op alleen laag-risico werk. Net zoals er bij asbestsanering ook geen gespecialiseerde saneringsbedrijven zijn die alleen minder riskante vormen van asbest verwijderen. Daarom is in paragraaf 2.4 van de Handreiking ViA aangegeven dat asbestsanering en sanering van verontreinigde grond tot impactklasse hoog wordt gerekend.

3.5. In welke impactklasse vallen tijdelijke verkeersmaatregelen?

Tijdelijke verkeersmaatregelen vallen in de risicomatrix onder wegenbouw en dus in impactklasse midden.

1. ViA in relatie tot VCA

1.1. Mijn bedrijf is al gecertificeerd voor VCA/ISO45001/OHSAS18001, waarom moet ik dan ook nog aan extra eisen voldoen?

De Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder) is geen vervanger voor VCA, ISO45001 of OHSAS18001. In een audit voor VCA, ISO45001 of OHSAS18001 is weliswaar veiligheidsbewustzijn een onderdeel, maar dit is slechts globaal en leidt niet tot een score op de Veiligheidsladder. VCA, ISO45001 en OHSAS18001 zijn verder vooral systeem- en kennisaudits, terwijl een gedragsaudit op de Veiligheidsladder van totaal andere aard is. ViA is dus complementair aan VCA, ISO45001 en OHSAS18001.

1.2. Kan de veiligheidsladder tegelijk met VCA geauditeerd worden?

Een gedrags- en cultuurmeting is totaal anders dan een VCA-audit, waardoor combineren niet mogelijk is.

1.3. Is het hebben van een VCA systeem een voordeel?

Het hebben van VCA 'levert punten op' voor de Safety Culture Ladder en levert dus voordeel op, maar is geen garantie en zeker niet het enige dat nodig is.

2. De webtool, de SAQ vragenlijsten en het auditproces

2.1. De werkvloer binnen ons bedrijf heeft moeite met het begrijpen van de vragenlijst voor een self-assessment. Hoe moeten we daarmee omgaan?

De generieke vragenlijst houdt geen rekening met specifieke doelgroepen binnen een bedrijf. Het advies is de vragenlijst niet zonder toelichting per e-mail binnen de organisatie te verspreiden. Zorg dat je mensen bij elkaar brengt en ga in gesprek over de vragen en formuleer samen de antwoorden. Het met elkaar in gesprek gaan over veiligheid is ook juist een van de doelen van het werken met de Veiligheidsladder (SCL). Als een vraag niet van toepassing blijkt, dan is dat geen bezwaar. Deze telt dan niet mee in de score.

2.2. Is de webtool van NEN verplicht?

De webtool is verplicht als je een SCL Light of een ASA nodig hebt. Voor de SCL Light moet je dan de SAQ Extended gebruiken en voor de ASA de SAQ Compact. De webtool is niet verplicht als je een SCL certificaat nodig hebt. Je mag dan ook een andere vorm kiezen voor de self assessment. Het is wel aanbevolen om de SAQ Compact of de SAQ Extended te gebruiken als voorbereiding op de audit voor een SCL certificaat.

2.3. Hoeveel mensen dienen de digitale vragenlijst in te vullen?

Bij de webtool van de Safety Culture Ladder zijn hiervoor aanwijzingen te vinden. Zie: www.webtoolscl.nl/nl.

2.4. Hoeveel medewerkers worden er bij een audit geïnterviewd?

Dit hangt af van de bedrijfsgrootte. In het Handboek SCL (zie www.safetycultureladder.com/nl/hoe-certificeren/documenten/) is een mandagentabel opgenomen, waaruit per geval het aantal auditdagen voor een volledige audit kan worden afgeleid. Bij een SCL Light gaat het om 40% van het aantal mandagen volgens de tabel. Verder hangt het ook af van wat in het auditplan is vastgelegd over bijvoorbeeld individuele en groeps gesprekken.

2.5. Hoe lang doen de meeste bedrijven gemiddeld over het traject?

Dat verschilt per bedrijf (omvang) en het te behalen product (ASA, SCL Light of SCL). In het Handboek SCL is een mandagentabel opgenomen waaruit kan worden afgeleid wat het aantal auditdagen is. Daarnaast moet je rekening houden met het voorbereidingstraject, inclusief een self-assessment die, afhankelijk van de bedrijfsgrootte, de nodige tijd kan kosten omdat de medewerkers de vragenlijst in moeten vullen.

2.6. Aan welke eisen moet een GAP analyse en PvA (actieplan) na de SAQ voldoen?

Zie hoofdstuk 5 van het Handboek SCL. Het gaat erom dat je laat zien dat je serieus naar de uitkomsten van de self-assessment hebt gekeken, kritisch naar de eigen organisatie durft te zijn en een actieplan neerlegt dat de minpunten/ontwikkelpunten uit de GAP-analyse adresseert en een overtuigende aanpak tot verbetering laat zien met voldoende ambitie en tegelijk ook realistisch. Het hoeft zeker niet veel tekst te zijn, liever één A4 met heldere, haalbare doelen en acties dan een dik rapport. Bij het controlebezoek in jaar 2 en 3 gaat het erom dat je laat zien dat de acties zijn opgepakt en misschien hoeven ze niet allemaal even succesvol te zijn, maar progressie moet er wel zijn. Voor wie een Approved Self Assessment (ASA) wil behalen zie de uitleg SAQ Compact, GAP analyse en actieplan op www.safetycultureladder.com/nl/hoe-certificeren/.

2.7. Hoe omgaan met eisen die niet voor onze branche van toepassing lijken?

Bedrijven kunnen moeite hebben om de vragen uit de zelfbeoordeling te interpreteren naar de eigen specifieke situatie. “Past de vraag wel in onze eigen context?” Om antwoord te kunnen geven op die vraag is het belangrijk om de ware gedachte achter de vraag centraal te stellen. Dat kan door de ‘hoe’ en ‘waarom’ vraag te stellen. Waarom is het niet op ons van toepassing? Hoe kunnen we ons zelf wel herkennen in de geschetste situatie, welke aspecten zijn wezenlijk in de gedachte achter de vraagstelling en hoe hebben wij dat georganiseerd? Hoe handelen we dan? Door te focussen op de bedoeling achter de vraag en na te gaan hoe dat geborgd is in de eigen organisatie kan de vraag ook naar de eigen situatie worden ingevuld.

2.8. Heb je voor de SCL een soort kwaliteitssysteem/ handboek nodig?

Nee, bij de Safety Culture Ladder gaat het om een gedragsaudit middels het houden van interviews, bezoeken brengen aan locaties en observaties. Er wordt dus niet gekeken naar documenten.

2.9. Hoe weet je bij een Approved Self Assessment (ASA) of trede 2 is behaald?

Voor een Approved Self Assessment (ASA) moet een bedrijf een vragenlijst invullen, vervolgens een gap-analyse uitvoeren en op basis daarvan een actieplan opstellen om de veiligheidscultuur te verbeteren. Dit is een eerste stap op weg naar een hoger veiligheidsbewustzijn. Bij een ASA beoordeelt de certificerende instelling alleen het proces. De certificerende instelling kan daarom geen uitspraak doen over een behaalde trede en dus ook geen trede vermelden op de ASA-verklaring. Als een bedrijf dit proces op de goede manier heeft doorlopen, waardeert ViA dit als een trede 2 indicatie. Zodra de eis binnen ViA naar trede 3 gaat (vooral nog per 1 januari 2024) zal worden gezien of en hoe de ASA als instrument nog past binnen ViA.

2.10. Hoe kun je bij eis trede 2 een GAP-analyse doen met de SAQ Compact als de score daarmee niet lager dan trede 2 kan zijn? Er is dan toch geen GAP?

Door het invullen van het instrument komt naar voren met welke thema's een bedrijf aan de gang kan gaan om een stap verder te komen in de veiligheidscultuur. Zie ook de nadere uitleg over het behalen van een Approved Self Assessment (ASA) op www.safetycultureladder.com/nl/hoe-certificeren/.

2.11. Mogen onderaannemers voor een ASA de webtool NEN via ons gebruiken, zodat wij die vragenlijsten uitsturen (met hun akkoord etc. uiteraard)?

Dit raden we niet aan, want dan hebben die onderaannemers zelf geen beheerfunctie.

2.12. Hoe weet je vooraf of je trede 2 gaat halen? Krijg je ook mee wat je moet aanpakken voor trede 3? Een audit op gedrag klinkt subjectief.

Begin met een self assessment via de NEN webtool. Dan heb je een indicatie waar je staat op de ladder en weet je ook wat je mogelijk nog moet doen om trede 2 of een hogere trede te behalen. Gedrag is inderdaad moeilijk te meten, maar het instrument is uitgebreid gevalideerd en gecontroleerd. Om het subjectieve element verder te beperken wordt een audit door twee getrainde auditoren gedaan.

2.13. Wij hebben een audit traject afgesproken met eerste 2 jaar trede 2 en 3e jaar trede 3. Moeten we dan 3x een 100% audit laten houden?

Dit is binnen ViA niet nodig. Een SCL certificaat, een SCL Light statement en een Approved Self Assessment hebben een geldigheid van 3 jaar op voorwaarde van een beperkte controle in jaar 2 en 3. Dan blijft de trede drie jaar ongewijzigd. Wil je tussentijds naar een hogere trede, dan moet je het traject opnieuw beginnen, dus bij een SCL certificaat met een volledige audit. We adviseren niet om nu al vast te leggen dat u in jaar 3 een bewijs voor een hogere trede wilt hebben. Niet uitgesloten is dat de per 1 januari 2024 geplande ingangsdatum voor trede 3 wijzigt.

2.14. Als ik in jaar 1 trede 3 behaal, kan ik dan tussentijds in jaar 2 of jaar 3 teruggaan op trede 2?

Met een SCL certificaat of een SCL Light statement kun je ervoor kiezen in jaar 1 trede 3 te behalen. Valt u in jaar 2 of 3 terug, waardoor u niet meer voldoet aan trede 3, dan geldt het volgende (zie blz. 18 en 19 van het Handboek Safety Culture Ladder):

- **Bij de SCL Light** vindt in jaar 2 en 3 een beoordeling plaats van het actieplan. Deze beoordeling heeft niet tot doel om te checken of de afgegeven trede-indicatie nog steeds klopt. Het is echter wel meer dan alleen een documenten onderzoek door middel van de check op het actieplan. Er vindt namelijk ook een locatiebezoek plaats waarbij observaties en gesprekken uitgevoerd en gevoerd worden. Door middel van de check op het actieplan en het uitvoeren van het locatiebezoek wordt gekeken of de beoogde vooruitgang wel, niet of nauwelijks heeft plaatsgevonden. Als wordt geconstateerd dat de beoogde vooruitgang niet heeft plaatsgevonden, vindt in jaar 2 wederom een jaar 1 beoordeling plaats (40% audit). Onderdeel hiervan is dat de auditor vraagt naar een analyse waarom de vooruitgang niet heeft plaatsgevonden en hoe men dit in de toekomst gaat voorkomen. Zo'n 40% audit zou kunnen leiden tot een andere trede-indicatie (beperkt tot en met trede 3).
- **Bij de SCL** geldt dat indien een auditor bij de opvolgingsaudit in jaar 2 of jaar 3 niet kan bevestigen dat het niveau is zoals vastgesteld in jaar 1, er binnen een termijn van drie maanden een 100% audit uitgevoerd dient te worden. 100% betekent dat de resterende 60% van de audit wordt uitgevoerd. Indien deze audit aantoont dat het bedrijf niet meer voldoet aan de eisen, maar uit de auditresultaten blijkt dat een lagere trede wel is behaald, kan een nieuw certificaat op een lagere trede worden afgegeven.

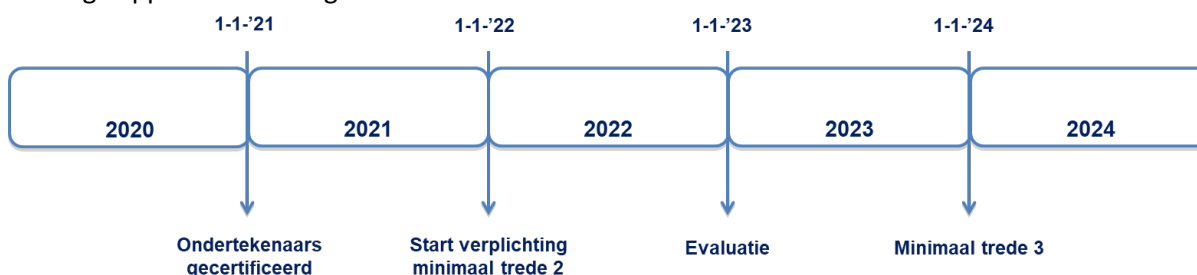
3. Overige vragen

3.1. Hoe ziet de planning van implementatie eruit?

De invoer zal in drie stappen plaatsvinden:

- Stap 1 – Het toepassen van de Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder) door ondertekenaars van de Governance Code Veiligheid in de Bouw. Zij zullen zichzelf voor uiterlijk eind 2020 laten certificeren.
- Stap 2 – Vanaf 1 januari 2022 wordt de Veiligheidsladder toegepast in aanbestedingen of contractdocumenten. Vanaf dat moment neemt men Trede 2 als minimale verplichting op of neemt men contracteisen op die corresponderen met trede 2.
- Stap 3 – Op termijn (vooral nog vanaf 1 januari 2024) wordt de eis verhoogd naar Trede 3.

In 2023 zal een evaluatie van de toepassing plaatsvinden. Afhankelijk van de resultaten worden de vervolgstappen nader vastgesteld.

3.2. Waarom volgt de GCVB niet de termijnen van de auditcyclus á 3 jaar, maar verwachten ze na 2 jaar al een trede hoger?

De aankondiging om binnen ViA na twee jaar naar trede 3 te gaan is indertijd geformuleerd toen binnen de methodiek van de Safety Culture Ladder de geldigheidsduur van een certificaat nog 1 jaar was en niet 3 jaar. Bij een definitief besluit over de tredeverhoging na de geplande evaluatie zal dit gegeven mee in beschouwing worden genomen.

3.3. Wanneer in het proces vindt de controle op ViA plaats?

De Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder) wordt alleen toegepast voor geschiktheid of de mate van geschiktheid (selectie). Daarnaast kunnen de veiligheidseisen worden opgenomen in de contracteisen, waarbij controle plaatsvindt binnen 3 maanden na de start van de uitvoering.

3.4. Kunnen op eis trede 2 aanvullende eisen worden gesteld aan veilig gedrag?

Uw opdrachtgever kan zelf gecertificeerd zijn op een hogere trede dan trede 2. Dit kan ertoe leiden dat er aanvullende eisen aan u worden gesteld omtrent veilig gedrag bovenop de trede 2 eis binnen ViA. In het algemeen geldt namelijk binnen de Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder) dat vanaf trede 3 een bedrijf alleen met opdrachtnemers werkt die minimaal op dezelfde trede zitten. Is bijvoorbeeld bedrijf A reeds gecertificeerd op trede 4 en wil dit bedrijf zaken doen met bedrijf Z dat is gecertificeerd op trede 2, dan zal bedrijf A aanvullende maatregelen moeten nemen voor (medewerkers van) bedrijf Z als deze werkzaamheden uitvoert voor bedrijf A, zodat (de medewerkers van) bedrijf Z op het juiste veiligheidsbewustzijnsniveau wordt (worden) gebracht.

3.5. Is dit certificaat erkend in de EU?

Voor zover bekend is er binnen de EU geen tegenhanger van de Safety Culture Ladder en de SCL wordt inmiddels ook in andere landen binnen de EU en zelfs daarbuiten ingezet. NEN heeft hierover contacten in die landen en er ontstaan per land Colleges van Deskundigen (CvD's) waarmee wordt afgestemd.

3.6. Heb je in aanbestedingen meer voordelen als je gecertificeerd bent dan als je bijvoorbeeld alleen een Approved Self Assessment hebt?

Dat hangt ervan af. Heb je gekozen voor een Approved Self Assessment (ASA) omdat je ervan uitging dat je alleen opdrachten zou aannemen met een lage contractwaarde of in een lage impactklasse, terwijl later blijkt dat ook andere opdrachten in bereik hadden kunnen zijn, dan had je met een SCL Light of SCL certificaat beter gezeten. Een SCL certificaat of een SCL Light statement leveren echter geen gunningsvoordeel op t.o.v. een ASA als voor die opdracht een ASA voldoende is.

3.7. Waar vind ik een overzicht van gekwalificeerde bedrijven?

Een actuele lijst is te vinden op www.safetycultureladder.com/certificaathouders/.

3.8. Waar vind ik de lijst met bedrijven die certificeren? Zijn er uniforme tarieven?

Zie de lijst met CI's op www.safetycultureladder.com/nl/hoer-certificeren/ladder-certificerende-instellingen/. Het aantal mandagen is voorgeschreven in het Handboek SCL, maar de CI's zijn vrij in hun dagtarief.

Zie ook:

- **GC-Veiligheid (2018)** <https://gc-veiligheid.nl/veiligheid-in-aanbesteding-via>
- **NEN (2018)** *De Veiligheidsladder (Safety Culture Ladder)*, www.safetycultureladder.com, voor informatie over de toepassing in het kader van ViA: www.safetycultureladder.com/veiligheid-in-aanbestedingen-bouw/
- **SZW (2018)** *Staat van arbeidsveiligheid*, www.inspectieszw.nl/publicaties/rapporten/2018/04/17/staat-van-arbeidsveiligheid-2018
- **SZW (2018)** *Monitor arbeidsongevallen en klachten arbeidsomstandigheden 2013 – 2017*, www.inspectieszw.nl/publicaties/rapporten/2018/11/15/monitor-ongevallen-en-klachten
- **Hearts & Minds (2018)** *What is Safety Culture?*, <https://publishing.energyinst.org/heartsandminds/culture>